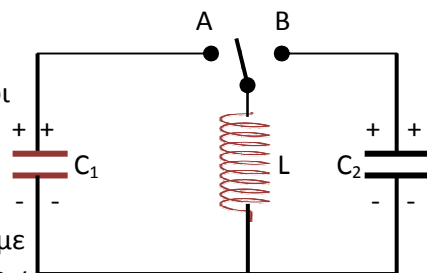

ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

1) Στο διπλανό σχήμα οι πυκνωτές έχουν χωρητικότητες

$C_1=2\mu\text{f}$ και $C_2=8\mu\text{f}$ ενώ το πηνίο έχει συντελεστή αυτεπαγωγής $L=0,02\text{H}$. Οι πυκνωτές είναι φορτισμένοι αρχικά με φορτία $q_1=20\mu\text{C}$ και $q_2=20\sqrt{2}\mu\text{C}$ αντίστοιχα. Μετακινούμε την $t=0$ το διακόπτη στη θέση A και το κύκλωμα LC_1 αρχίζει να εκτελεί αμείωτη ηλεκτρική ταλάντωση. Τη χρονική στιγμή $t_1=\frac{\pi}{2} \cdot 10^{-4} \text{ sec}$ μετακινούμε ακαριαία το διακόπτη στη θέση B, χωρίς να δημιουργηθεί σπινθήρας και το κύκλωμα LC_2 ξεκινά να εκτελεί αμείωτη ηλεκτρική ταλάντωση.

α) να υπολογιστεί η ενέργεια ταλάντωσης του κυκλώματος LC_1 .

β) να υπολογιστεί ο ρυθμός μεταβολής της ενέργειας του ιδανικού πηνίου μόλις πριν μετακινήσουμε το διακόπτη στη θέση B.

γ) να αιτιολογήσετε αν τη στιγμή που ο διακόπτης μετακινηθεί στη θέση B ο πυκνωτής C_2 φορτίζεται.

δ) αν θεωρήσουμε ως αρχή έναρξης της ηλεκτρικής ταλάντωσης του 2^{ου} κυκλώματος τη χρονική στιγμή $t=0$, να γράψετε την χρονική εξίσωση του φορτίου του πυκνωτή C_2 . Σε πόσο χρόνο από τη στιγμή που μετακινήσαμε τον διακόπτη στη θέση B μηδενίζεται το ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα LC_2 για 1^η φορά.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΛΥΣΗ

α) $E_1=U_E+U_B=q_1^2/2C_1+0=10^{-4}\text{J}$

β) την $t=0$ ο πυκνωτής C_1 είναι φορτισμένος, ενώ το κύκλωμα LC_1 δεν διαρρέεται από ρεύμα άρα ισχύει $q_1=Q\sin(\omega_1 t)$ όπου $\omega_1=1/\sqrt{LC_1}=5000\text{rad/s}$ οπότε για $t_1=\pi \cdot 10^{-4}/2 \text{ sec}$ έχουμε $q=\sqrt{2} \cdot 10^{-5}\text{cb}$ άρα $U_E=q^2/2C_1=0,5 \cdot 10^{-4}\text{J}$ άρα το πηνίο έχει ενέργεια $U_B=0,5 \cdot 10^{-4}\text{J}$. Το κύκλωμα LC_1 έχει περίοδο $T_1=2\pi/\omega=4\pi \cdot 10^{-4}\text{s}$. Τη χρονική στιγμή $t_1 < T_1/4$ ο πυκνωτής εκφορτίζεται και το πηνίο διαρρέεται από ρεύμα $i=-I\eta\omega_1 t_1=-0,05\sqrt{2}\text{A}$ και ο πυκνωτής έχει στα άκρα του τάση $V_C=q/C_1=5\sqrt{2}\text{Volt}$ όμως από το 2^ο νόμο Kirchhoff ισχύει $V_L=-V_C$ άρα $dU_B/dt=V_L i=+0,5\text{Watt}$.

γ) τη στιγμή που ξεκινά η ηλεκτρική ταλάντωση του κυκλώματος LC_2 ($t'=0$) το ρεύμα κατευθύνεται προς τον αρνητικό οπλισμό του πυκνωτή C_2 εναποθέτοντας πάνω του θετικά στοιχειώδη φορτία, σύμφωνα με τη συμβατική φορά του ηλ. ρεύματος, άρα ελαττώνεται το φορτίο του οπλισμού αυτού άρα ο πυκνωτής του κυκλώματος LC_2 εκφορτίζεται.

δ) την χρονική στιγμή $t'=0$ το ρεύμα κατευθύνεται προς τον αρνητικό οπλισμό του πυκνωτή (Οπλισμός αναφοράς είναι ο οπλισμός ενός πυκνωτή που την χρονική στιγμή $t=0$ είναι θετικά φορτισμένος. Κάθε στιγμή που το ρεύμα κατευθύνεται προς τον οπλισμό αναφοράς θεωρείται θετικό) άρα την $t'=0$ έχουμε $i=-0,05\sqrt{2}\text{A}$ και $q_2 > 0$ (οπλισμός αναφοράς). Τη στιγμή που ξεκινά η ηλεκτρ. ταλάντωση του 2^{ου} κυκλώματος το πηνίο έχει ενέργεια $U_B=0,5 \cdot 10^{-4}\text{J}$ και ο πυκνωτής C_2 έχει ενέργεια $U_{E2}=q_2^2/2C_2=0,5 \cdot 10^{-4}\text{J}$ άρα η ενέργεια ταλάντωσης του κυκλώματος 2 είναι $E_2=U_B+U_{E2}=10^{-4}\text{J}$ άρα το μέγιστο ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα αυτό είναι $E_2=LI_2^2/2 \Leftrightarrow I_2=0,1\text{A}$

Την χρον. στιγμή $t'=0$ έχουμε $\eta\mu\phi_0=-i/I_2=+1/\sqrt{2} \rightarrow \phi_0=\pi/4$ ή $\phi_0=3\pi/4$ όμως τότε $q_2 > 0$ (η εξίσωση $q(t)$ αναφέρεται στο φορτίο του οπλισμού αναφοράς) άρα $\sin\phi_0 > 0$ άρα $\phi_0=\pi/4 \text{ rad}$. Επίσης έχουμε $\omega_2=1/\sqrt{LC_2}=2500\text{rad/s}$ οπότε το μέγιστο φορτίο που αποκτά ο πυκνωτής του κυκλώματος 2 είναι $Q_2=I_2/\omega_2=40 \cdot 10^{-6}\text{cb}$ άρα η εξίσωση φορτίου του κυκλώματος αυτού είναι $q=40 \cdot 10^{-6}\text{ συν}(2500t+\pi/4)$ στο SI.

Το ρεύμα στο κύκλωμα θα μηδενιστεί όταν ο οπλισμός αναφοράς αποκτήσει για 1^η φορά μέγιστο αρνητικό φορτίο αφού την $t'=0$ ο πυκνωτής εκφορτιζόταν και ο οπλισμός αναφοράς ήταν θετικά φορτισμένος. Από την $q_2(t)$ εξίσωση για $q_2=-Q_2$ έχουμε: $\text{συν}(2500t+\pi/4)=-1 \rightarrow \phi=2K\pi+\pi \rightarrow 2500t=2K\pi+3\pi/4 \rightarrow t=3\pi \cdot 10^{-4}\text{sec}$ για 1^η φορά.

Μανόλης Μαργαρίτης